

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Ради адвокатів України
від «30» серпня 2014 року № 120

із змінами, внесеними
рішенням Ради адвокатів України
від «30» липня 2015 року № 86

із змінами, внесеними
рішенням Ради адвокатів України
від «13» листопада 2015 року № 143

із змінами, внесеними
рішенням Ради адвокатів України
від «11» червня 2016 року № 151

із змінами та доповненнями,
внесеними рішенням Ради адвокатів України
від «07» квітня 2017 року № 57

із змінами та доповненнями,
внесеними рішенням Ради адвокатів України
від «08» квітня 2017 року № 92

із змінами, внесеними
рішенням Ради адвокатів України
від «23» вересня 2017 року № 203
(у редакції рішенням Ради адвокатів України від
«16» листопада 2017 року № 257)

із змінами та доповненнями,
внесеними рішенням Ради адвокатів України
від «01» червня 2018 року № 66

із доповненнями,
внесеними рішенням Ради адвокатів України
від «02» червня 2018 року № 86

із доповненнями,
внесеними рішенням Ради адвокатів України
від «13» жовтня 2018 року № 176

із доповненнями,
внесеними рішенням Ради адвокатів України
від «14» лютого 2019 року № 6

із доповненнями,
внесеними рішенням Ради адвокатів України
від «26» червня 2019 року № 73

із доповненнями,
внесеними рішенням Ради адвокатів України
від «15» листопада 2019 року № 149

із змінами та доповненнями,
внесеними рішенням Ради адвокатів України
від «18» червня 2020 року № 37

із змінами та доповненнями,
внесеними рішенням Ради адвокатів України
від «19» березня 2021 року № 23

із змінами та доповненнями,
внесеними рішенням Ради адвокатів України
від «03» липня 2021 року № 64

із змінами та доповненнями,
внесеними рішенням Ради адвокатів України
від «10» вересня 2021 року № 93

із змінами та доповненнями,
внесеними рішенням Ради адвокатів України
від «25» березня 2022 року № 34

із змінами та доповненнями,
внесеними рішенням Ради адвокатів України
від «16-17» листопада 2022 року № 144

із змінами та доповненнями,
внесеними рішенням Ради адвокатів України
від «11-12» серпня 2023 року № 84

із змінами та доповненнями,
внесеними рішенням Ради адвокатів України
від «15-16» грудня 2023 року № 122

ПОЛОЖЕННЯ
про порядок прийняття та розгляду скарг
щодо неналежної поведінки адвоката, яка може мати наслідком його
дисциплінарну відповідальність

1. Це Положення розроблено відповідно до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Закону України «Про звернення громадян», Правил адвокатської етики, Регламенту кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури регіону та інших актів законодавства України і Національної асоціації адвокатів України, з метою офіційного тлумачення відповідності поведінки адвокатів вимогам законодавства України про адвокатуру та адвокатську діяльність та етичним стандартам, а також регламентації дисциплінарного провадження стосовно адвокатів.
(ст. 1 зі змінами, внесеними рішенням РАУ від 26.06.2019 р. № 73)
2. Дисциплінарним провадженням визнається процедура розгляду письмової скарги, яка містить відомості про наявність у діях адвоката ознаки дисциплінарного проступку.
3. Адвоката може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності лише в порядку дисциплінарного провадження, з підстав вчинення ним дисциплінарного проступку, види якого передбачені статтею 34 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».
4. Дисциплінарним проступком адвоката є:
 - 1) порушення вимог несумісності;
 - 2) порушення присяги адвоката України;
 - 3) порушення правил адвокатської етики;
 - 4) розголошення адвокатської таємниці або вчинення дій, що призвели до її розголошення;
 - 5) невиконання або неналежне виконання своїх професійних обов'язків;
 - 6) невиконання рішень органів адвокатського самоврядування;
 - 7) порушення інших обов'язків адвоката, передбачених законом.Визнання інших діянь дисциплінарним проступком адвоката та притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності за їх вчинення не допускається.
5. Не може бути підставою для притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності винесення судом або іншим органом рішення не на користь його клієнта, скасування або зміна судового рішення або рішення іншого органу, винесеного у справі, в якій адвокат здійснював захист, представництво або надавав інші види правової допомоги, якщо при цьому не було вчинено дисциплінарного проступку.
6. Не допускається зловживання правом на звернення до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, у тому числі ініціювання питання про дисциплінарну відповідальність адвоката без достатніх підстав, і використання зазначеного права як засобу тиску на адвоката у зв'язку із здійсненням ним адвокатської діяльності.
7. Дисциплінарне провадження стосовно адвоката здійснюється в особливому порядку. Адвокат вважається невинуватим у вчиненні дисциплінарного проступку і не може бути підданий дисциплінарному

покаранню, доки його вину не буде доведено в законному порядку і встановлено рішенням дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури про притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності. Адвокат не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні дисциплінарного проступку. Обов'язок доказування вини адвоката у вчиненні дисциплінарного проступку покладається на особу, яка ініціює дисциплінарне провадження стосовно адвоката. Звинувачення адвоката не може ґрунтуватися на припущеннях. Усі сумніви щодо доведеності вини адвоката тлумачаться на його користь.

8. Дисциплінарне провадження стосовно адвоката здійснюється кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури за адресою робочого місця адвоката, зазначеною в Єдиному реєстрі адвокатів України.
9. Право на звернення до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури із заявою (скаргою) щодо поведінки адвоката, яка може бути підставою для дисциплінарної відповідальності, має кожен, кому відомі факти такої поведінки.
10. До заяв (скарг) щодо поведінки адвоката (далі узагальнено - заяви (скарги)) слід відносити: заяви (скарги) громадян; рішення, ухвали, постанови, звернення суддів; заяви (скарги), постанови, подання слідчих органів; заяви (скарги), подання голів кваліфікаційно-дисциплінарних комісій або її членів, голів рад адвокатів регіону або її членів; заяви (скарги) адвокатів, адвокатських об'єднань, адвокатських бюро, об'єднань адвокатів, підприємств, установ, організацій та інших осіб, поданих на дії адвокатів.

(ст. 10 зі змінами, внесеними рішенням РАУ від 26.06.2019 р. № 73)

11. Заява (скарга) адресується до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури за адресою робочого місця адвоката, зазначеною в Єдиному реєстрі адвокатів України. Заява (скарга) може бути подана як окремою особою (індивідуально), так і групою осіб (колективно).
12. Дисциплінарну справу стосовно адвоката не може бути порушено за заявою (скаргою), що не містить відомостей про наявність ознак дисциплінарного проступку адвоката, а також за анонімною заявою (скаргою).
13. Адвокат може бути притягнутий до дисциплінарної відповідальності протягом року з дня вчинення дисциплінарного проступку.
(ст. 13 у редакції відповідно до рішення РАУ від 01.06.2018 р. № 66)
14. Вимоги до заяви (скарги):

- 1) Заява (скарга) подається в письмовій формі особисто заявником (скаржником) або його представником. Заява (скарга) може бути подана безпосередньо за місцезнаходженням кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури регіону або надіслана поштою

(в тому числі електронною поштою із застосуванням електронного цифрового підпису).

(п. 1 ст. 14 у редакції відповідно до рішення РАУ від 25.03.2022 р. № 34)

- 2) У заяві (скарзі) обов'язково має бути зазначено:
- найменування кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури регіону, до якої подається заява (скарга);
 - ПІБ (найменування) заявника (скаржника), посада, місце роботи – для посадової та службової особи, поштова адреса, а також номер засобу зв'язку та адреса електронної пошти;
 - ПІБ адвоката щодо поведінки якого подається заява (скарга), поштова адреса, а також номер засобу зв'язку та адреса електронної пошти, якщо такі відомі;
 - виклад обставин, якими заявник обґрунтовує факт наявності в діях адвоката дисциплінарного проступку;
 - вимоги заявника (скаржника).

(п. 2 ст. 14 у редакції відповідно до рішення РАУ від 11.06.2016 р. № 151, зі змінами відповідно до рішення РАУ від 25.03.2022 р. № 34)

- 3) На підтвердження обставин, якими обґрунтовується заява (скарга), заявник (скаржник) надає докази, а в разі неможливості – зазначає докази, надання яких самостійно є неможливим, із обов'язковим зазначенням причин та прохання до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури про їх витребування.
- 4) До заяви (скарги) додається її копія та копії всіх документів, що приєднуються до неї, для вручення адвокату щодо поведінки якого подається заява (скарга), за винятком випадку коли заява (скарга) подається електронною поштою.

До заяви (скарги) також додається письмова згода на обробку персональних даних органами адвокатського самоврядування, в тому числі, збирання, зберігання, використання і поширення.

При поданні заяви (скарги) надається підтвердження здійснення плати за внесення даних до Реєстру дисциплінарних проваджень.

При поданні заяв (скарг) судьями не у рамках наданих їх повноважень процесуальним законодавством України, надається підтвердження здійснення плати за внесення даних до Реєстру дисциплінарних проваджень.

(п. 4 ст. 14 у редакції відповідно до рішення РАУ від 16-17.11.2022 № 144)

- 5) Заява (скарга) підписується заявником (скаржником) або його представником, із зазначенням дати її подання. У разі подання заяви (скарги) представником, у ній зазначаються ПІБ представника, його поштова адреса, а також номер засобів зв'язку та адреса електронної пошти. Одночасно з заявою (скаргою) подається

довіреність чи інший документ, що підтверджує повноваження представника.

(п. 5 ст. 14 зі змінами відповідно до рішення РАУ від 25.03.2022 р. № 34)

6) Повноваження представників мають бути посвідчені такими документами: нотаріально-засвідченою довіреністю від імені фізичної особи; довіреністю від імені юридичної особи за підписом посадової особи, уповноваженої на це законом, статутом або положенням, а також документами, що посвідчують службове становище і повноваження її керівника; свідоцтвом про народження дитини або рішенням про призначення опікуном, піклувальником. Повноваження адвоката як представника можуть також посвідчуватись ордером, дорученням органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правової допомоги, або договором. До ордера обов'язково додається витяг із договору, у якому зазначаються повноваження адвоката як представника або обмеження його прав на вчинення окремих дій. Витяг засвідчується підписом сторін договору.

7) При виникненні конфлікту між адвокатами, наслідком якого є звернення одного з них зі скаргою до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури регіону, адвокат, який ініціював звернення, зобов'язаний надати докази того, що ним вжиті заходи мирного врегулювання такого конфлікту, зокрема, документи, що свідчать про звернення останнього до Ради адвокатів регіону за робочим місцем адвоката згідно відомостей в Єдиному реєстрі адвокатів України, а стосовно адвоката іноземної держави – асоціації адвокатів чи правового товариства відповідної держави.

(ст. 14 доповнено новим п. 7) відповідно до рішення РАУ від 01.06.2018 р. № 66)

8) Подання ради адвокатів регіону оформлене без дотримання вимог статті 14 цього Положення, повертається заявникові (скаржникові) з відповідним роз'ясненням не пізніше десяти днів від дня її надходження.

(ст. 14 доповнено новим п.8) відповідно до рішення РАУ від 13.10.2018 р. № 176)

9) При поданні до КДКА скаржником, адвокатом або представником однієї зі сторін документів до заяви (скарги) (пояснень, заперечень, клопотань про долучення доказів) також додається доказ надіслання копій таких документів іншій стороні листом з описом вкладення.

(ст. 14 доповнено новим п.9) відповідно до рішення РАУ від 15-16.12.2023 р. № 122)

15. Заява (скарга), оформлена без дотримання вимог статті 14 цього Положення, повертається заявникові (скаржникові) з відповідним роз'ясненням не пізніше десяти днів від дня її надходження.

(ст. 15 у редакції відповідно до рішень РАУ від 11.06.2016 р. № 151, від 01.06.2018 р. № 66, від 18.06.2020 р. № 37)

16. Повернення заяви (скарги) не перешкоджає повторному зверненню із заявою (скаргою) до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури,

якщо перестануть існувати обставини, що стали підставою для її повернення.

17. Визнаються анонімними і розгляду не підлягають заяви (скарги) без зазначення місця проживання (місцезнаходження) заявника (скаржника), не підписані автором, а також такі, з яких неможливо встановити авторство.
18. Не підлягають розгляду і повертаються повторні заяви (скарги) до однієї і тієї ж кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури від одного і того ж заявника (скаржника) з одного і того ж питання, якщо перша заява (скарга) вирішена по суті; заяви (скарги), подані до неналежної кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури регіону, а також заяви (скарги) осіб, визнаних судом недієздатними.
19. Рішення про повернення та залишення без розгляду заяви (скарги) приймає Голова кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, якій/якому адресовано заяву (скаргу), про що повідомляється особа, яка її подала, крім анонімних заяв (скарг).
20. Усі заяви (скарги) підлягають обов'язковому прийняттю без здійснення їх реєстрації. Заяви (скарги), що відповідають вимогам до заяви (скарги), підлягають обов'язковій реєстрації та розгляду. Забороняється відмова в прийнятті, реєстрації та розгляді заяви (скарги) з посиланням на політичні погляди, партійну належність, стать, вік, віросповідання, національність громадянина, незнання мови звернення, інші дискримінаційні ознаки.
21. Заява (скарга), яка відповідає вимогам до заяви (скарги) і може мати наслідком дисциплінарну відповідальність адвоката, реєструється кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури та не пізніше трьох днів з дня її надходження передається до дисциплінарної палати для перевірки відомостей про дисциплінарний проступок адвоката.
22. У разі звернення із заявами (скаргами) щодо притягнення до дисциплінарної відповідальності адвокатів, яких обрано до органів адвокатського самоврядування, або якщо скаржниками виступають адвокати, яких обрано до органів адвокатського самоврядування, заява (скарга), не пізніше трьох днів з дня її надходження передається до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури.
(ст. 22 зі змінами, внесеними рішенням РАУ від 26.06.2019 р. № 73)
23. Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури в особі її Голови, з метою забезпечення неупередженості та об'єктивності при розгляді заяв (скарг), з урахуванням наближеності територіального розміщення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, не пізніше трьох днів з дня надходження заяви (скарги) приймає рішення про перерозподіл та направлення таких заяв (скарг) для розгляду до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури іншого регіону, ніж регіон, в якому зазначений адвокат входить до складу органів адвокатського самоврядування. Отримавши від Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури таку заяву (скаргу), Голова

кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури регіону перевіряє її на відповідність вимогам законодавства і цього Положення та приймає рішення про її подальший розгляд, відповідно до вимог цього Положення.

24. Голова дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури не пізніше трьох днів з дня надходження заяви (скарги) на дії адвоката, доручає одному із членів дисциплінарної палати провести перевірку відомостей, викладених у заяві (скарзі).
25. Член дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури за дорученням голови палати проводить перевірку відомостей, викладених у заяві (скарзі), та за результатами перевірки складає довідку, яка має містити викладення обставин, виявлених під час перевірки, з урахуванням, зокрема тактики, методів і прийомів адвокатської діяльності, наслідків для клієнта тощо, висновки та пропозиції щодо наявності підстав для порушення дисциплінарної справи.

(ст. 25 із доповненнями, внесеними рішенням РАУ від 08.04.2017 р. № 92)

26. Член дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, який проводить перевірку, протягом трьох днів з дати отримання ним доручення голови палати, звертається до адвоката з повідомленням про проведення щодо нього перевірки для отримання письмового пояснення адвоката по суті порушених питань із зазначенням строку його надання. До повідомлення додається копія заяви (скарги) та копії всіх документів, приєднаних до неї. Належним повідомленням адвоката є надіслання листа поштою рекомендованим відправленням за адресою робочого місця адвоката, зазначеною в Єдиному реєстрі адвокатів України, або надіслання листа на адресу електронної пошти адвоката, зазначену в Єдиному реєстрі адвокатів України. Адвокат, стосовно якого здійснюється дисциплінарне провадження, та/або його представник мають право ознайомлюватися з матеріалами дисциплінарного провадження та виготовляти копії документів цього провадження із застосуванням власних технічних засобів, за виключенням копій документів, що містять інформацію, яка є предметом адвокатської таємниці. У разі ненадання адвокатом пояснення по суті порушених питань на запит члена дисциплінарної палати, який проводить перевірку, в межах визначеного строку, справа розглядається за наявними в ній матеріалами.

(ст. 26 зі змінами, внесеними рішеннями РАУ від 26.06.2019 р. № 73, від 15.11.2019 р. № 149, від 19.03.2021 р. № 23, від 25.03.2022 р. № 34)

27. При виникненні конфлікту між адвокатами, наслідком якого є звернення одного з них зі скаргою до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури регіону, адвокат, який ініціював звернення, зобов'язаний надати докази того, що ним вжиті заходи мирного врегулювання такого конфлікту, зокрема, документи, що свідчать про звернення останнього до Ради адвокатів регіону за робочим місцем адвоката згідно відомостей в Єдиному реєстрі адвокатів України, а стосовно адвоката іноземної

держави – асоціації адвокатів чи правового товариства відповідної держави.

(ст. 27 у редакції відповідно до рішення РАУ від 01.06.2018 р. № 66)

28. Під час проведення перевірки член дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури має право опитувати осіб, яким відомі обставини вчинення діяння, що має ознаки дисциплінарного проступку, отримувати за письмовим запитом від органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх посадових та службових осіб, керівників підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності та підпорядкування, громадських об'єднань, фізичних осіб необхідну для проведення перевірки інформацію.
29. Орган державної влади, орган місцевого самоврядування, їх посадові та службові особи, керівники підприємств, установ, організацій, громадських об'єднань, фізичні особи, яким надіслано запит члена дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, зобов'язані не пізніше десяти робочих днів з дня отримання запиту надати відповідну інформацію, копії документів. Відмова в наданні інформації на запит члена дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, копій документів, несвоєчасне або неповне надання інформації, надання інформації, що не відповідає дійсності, тягнуть за собою відповідальність, передбачену законом.

(ст. 29 зі змінами, внесеними рішенням РАУ від 26.06.2019 р. № 73)

30. Заява (скарга) про дисциплінарний проступок адвоката, довідка та всі матеріали перевірки не пізніше тридцяти днів з дня початку перевірки подаються на розгляд дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури. Перевищення зазначеного строку допускається виключно у виняткових випадках.
31. За результатами розгляду заяви (скарги) про дисциплінарний проступок адвоката, довідки та матеріалів перевірки дисциплінарна палата кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури не пізніше тридцяти днів з дня отримання матеріалів перевірки більшістю голосів членів палати, які беруть участь у її засіданні, вирішує питання про порушення або відмову в порушенні дисциплінарної справи стосовно адвоката. Перевищення зазначеного строку допускається виключно у виняткових випадках. Під час прийняття рішення ніхто не має права перебувати в приміщенні, у якому приймається таке рішення («нарадча кімната»), крім складу дисциплінарної палати КДКА, який приймає таке рішення, Голови КДКА, який бере участь у засіданні палати, і працівників Секретаріату КДКА. Члени дисциплінарної палати КДКА, Голова КДКА, секретар КДКА та працівники Секретаріату КДКА не мають права розголошувати хід обговорення та прийняття рішення в приміщенні, у якому ухвалювалося таке рішення («таємниця нарадчої кімнати»). Виключенням з правила, встановленого у цій статті Положення, становить необхідність захисту Головою та членами

дисциплінарної палати КДКА, Головою КДКА, секретарем КДКА і працівниками Секретаріату КДКА своїх прав та інтересів.

У разі відкликання скарги заявником (скаржником) до прийняття рішення дисциплінарною палатою КДКА про порушення дисциплінарної справи, палата приймає протокольне рішення про залишення заяви (скарги) без розгляду.

(ст. 31 доповнено відповідно до рішень РАУ від 02.06.2018 р. № 86, від 26.06.2019 р. № 73)

32. Дисциплінарна справа стосовно адвоката порушується за наявності в діях адвоката ознак дисциплінарного проступку.

33. Рішення про порушення дисциплінарної справи з визначенням місця, дня і часу її розгляду чи про відмову в порушенні дисциплінарної справи надсилається засобами поштового зв'язку або електронною поштою, або вручається під розписку адвокату та особі, яка ініціювала питання про дисциплінарну відповідальність адвоката, протягом трьох днів з дня прийняття такого рішення. До рішення про порушення дисциплінарної справи, яке надсилається або вручається адвокату, додається довідка члена дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, складена за результатами перевірки.

(ст. 33 зі змінами відповідно до рішення РАУ від 25.03.2022 р. № 34)

34. Рішення про порушення дисциплінарної справи або про відмову в порушенні дисциплінарної справи може бути оскаржено протягом тридцяти днів з дня його прийняття до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або до суду. Строк на оскарження до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури може бути поновлено за рішенням цієї Комісії згідно заяви скаржника про поважність причин його пропуску.

(ст. 34 із змінами, внесеними рішенням РАУ від 30.07.2015 р. № 86)

35. Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури протягом десяти днів з дня отримання скарги на рішення про порушення дисциплінарної справи або про відмову в порушенні дисциплінарної справи витребує матеріали дисциплінарної справи у відповідній кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури та забезпечує розгляд скарги протягом тридцяти днів з дня одержання матеріалів дисциплінарної справи. Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури зобов'язана не пізніше десяти календарних днів з дня отримання листа ВКДКА про витребування зазначених матеріалів направити їх до ВКДКА.

(ст. 35 із доповненнями, внесеними рішенням РАУ від 07.04.2017 р. № 57)

36. Вимоги до скарги на рішення дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури у дисциплінарній справі, що подається до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури:

36.1. Скарга подається до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури у письмовій формі. Скарга може бути подана безпосередньо за місцезнаходженням Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або надіслана поштою (в тому числі електронною поштою із застосуванням електронного цифрового підпису).

(п. 36.1 відповідно до рішення РАУ від 25.03.2022 р. № 34)

36.2. В скарзі мають бути зазначені:

- 1) найменування кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури регіону, рішення якої оскаржується;
- 2) ПІБ (найменування) заявника (скаржника), посада, місце роботи – для посадової та службової особи, поштова адреса, а також номер засобу зв'язку та адреса електронної пошти;
(пп. 2 п. 36.2. зі змінами відповідно до рішення РАУ від 25.03.2022 р. № 34)
- 3) ПІБ адвоката щодо поведінки якого подається заява (скарга), поштова адреса, а також номер засобу зв'язку та адреса електронної пошти;
(пп. 3 п. 36.2. зі змінами відповідно до рішення РАУ від 25.03.2022 р. № 34)
- 4) дата, номер рішення, що оскаржується;
- 5) доводи скаржника щодо незаконності та (або) необґрунтованості рішення;
- 6) вимоги скаржника;
- 7) перелік документів та інших матеріалів, що додаються.

36.3. Скарга підписується особою, яка її подає, або представником.

36.4. До скарги, поданої представником, має бути додана довіреність або інший документ, що посвідчує повноваження представника.

36.5. До скарги додається копія рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури регіону, а також доказ надіслання скаржником копії скарги та доданих до неї письмових матеріалів іншій стороні, кваліфікаційно-дисциплінарній комісії адвокатури, рішення якої оскаржується, листом з описом вкладення.

(п. 36.5. ст. 36 у редакції відповідно до рішення РАУ від 13.11.2015 р. № 143)

36.6. При поданні скарги на рішення дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури надається підтвердження здійснення плати за внесення даних до Реєстру дисциплінарних проваджень.

(п. 36.6. ст. 36 в редакції відповідно до рішення РАУ від 16-17.11.2022 № 144)

36.7. До скарги додається письмова згода на обробку персональних даних органами адвокатського самоврядування, в тому числі, збирання, зберігання, використання і поширення.

(ст. 36 доповнено новим п. 36.7. відповідно до рішення РАУ від 16-17.11.2022 № 144)

36.8. При поданні до ВКДКА скаргником, адвокатом або представником однієї зі сторін документів до скарги (пояснень, заперечень, клопотань про долучення доказів) також додається доказ надіслання копій таких документів іншій стороні листом з описом вкладення.

(ст. 36 доповнено новим п. 36.8. відповідно до рішення РАУ від 15-16.12.2023 № 122)

37. До скарги на рішення дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури/дії чи бездіяльність кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, що подається до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, яка не оформлена відповідно до вимог, встановлених цим Положенням застосовуються норми, визначені статтями 15, 16, 17, 18 цього Положення. Порушення (пропущення/пропуск) строку на оскарження рішення дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури без поважних причин є підставою для залишення скарги без задоволення.

(ст. 37 із змінами, внесеними рішеннями РАУ від 30.07.2015 р. № 86, від 23.09.2017 р. № 203 (в редакції рішення РАУ від 16.11.2017 р. № 257; в редакції відповідно до рішення РАУ від 18.06.2020 р. № 37)

38. Скарги на рішення дії чи бездіяльність дисциплінарної палати КДКА розглядаються ВКДКА відповідно до положень Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», цього Положення, Регламенту ВКДКА, інших актів ВКДКА та актів РАУ. Під час прийняття рішення ВКДКА ніхто не має права перебувати в приміщенні, у якому приймається таке рішення («нарадча кімната»), крім складу ВКДКА, який приймає таке рішення, та працівників Секретаріату ВКДКА. Члени ВКДКА та працівники Секретаріату ВКДКА не мають права розголошувати хід обговорення та прийняття рішення в приміщенні, у якому ухвалювалося таке рішення («таємниця нарадчої кімнати»). Виключенням з правила, встановленого у цій статті Положення, становить необхідність захисту Головою та членами ВКДКА, працівниками Секретаріату ВКДКА своїх прав та інтересів. Копія рішення ВКДКА надсилається засобами поштового зв'язку або електронною поштою або вручається під розписку адвокату та особі, яка ініціювала питання про дисциплінарну відповідальність адвоката, протягом 7 – 10 робочих днів з дня прийняття рішення. З об'єктивних, обґрунтованих підстав зазначені строки можуть бути продовжені.

КДКА, після отримання рішення ВКДКА, яке підлягає внесенню до Єдиного реєстру адвокатів України, не пізніше наступного робочого дня передає відповідній Раді адвокатів регіону необхідну інформацію для внесення до Єдиного реєстру адвокатів України відомостей про прийняте рішення.

(ст. 38 із змінами, внесеними рішенням РАУ від 30.07.2015 р. № 86, у редакції рішення РАУ від 02.06.2018 р. № 86, із доповненнями внесеними рішенням РАУ від 26.06.2019 р. № 73, зі змінами відповідно до рішення РАУ від 25.03.2022 р. № 34)

38-1. Скарги на дії чи бездіяльність голів КДКА регіону, голів та/або членів дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури регіону під час здійснення дисциплінарного провадження, розглядаються Вищою кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури під час розгляду скарг на рішення, прийняті такими КДКА у відповідних дисциплінарних провадженнях.

(доповнено ст. 38-1. відповідно до рішення РАУ від 11.06.2016 р. № 151)

38-2. Розгляд скарг на рішення КДКА регіону про порушення дисциплінарної справи, про відмову в порушенні дисциплінарної справи, скарг на дії чи бездіяльність КДКА регіону, клопотання адвоката про вжиття заходів забезпечення розгляду скарги у ВКДКА, відбувається на засіданні ВКДКА без участі сторін.

(доповнено ст. 38-2. відповідно до рішення РАУ від 03.07.2021 р. № 64; зі змінами відповідно до рішення РАУ від 25.03.2022 р. № 34)

39. Дисциплінарна справа стосовно адвоката має бути розглянута дисциплінарною палатою кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури не пізніше тридцяти днів з дня її порушення. До строку розгляду дисциплінарної справи не включається і перебіг строків зупиняється на термін хвороби чи відпустки адвоката, стосовно якого порушено дисциплінарне провадження, а також термін, на який розгляд справи було зупинено.

Рішення про зупинення розгляду справи приймається простою більшістю голосів присутніх членів дисциплінарної палати та заноситься до протоколу засідання палати.

(ст. 39 доповнено відповідно до рішення РАУ від 15.11.2019 р. № 149)

40. Розгляд питання, справи, віднесених до порядку денного засідання дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, може бути відкладений або зупинений у разі:

- 1) неявки на засідання учасників;
- 2) необхідності витребування нових матеріалів (доказів);
- 3) необхідності проведення додаткової комісійної перевірки;
- 4) залучення до участі у розгляді питання інших заінтересованих осіб;
- 5) відсутності кворуму після задоволення відводу (самовідводу) члена (членів) палати;
- 6) з інших підстав, за рішенням дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури.

41. У розгляді справи, що має великий обсяг матеріалів, або за неможливістю її розгляду за один день з інших причин, які дисциплінарною палатою кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури визнано поважними, за протокольним рішенням палати може бути оголошено перерву, але не більше ніж на три робочих дні.
(ст. 41 у редакції відповідно до рішення РАУ від 15.11.2019 р. № 149)
42. У разі, якщо після відкладення, зупинення або оголошення перерви зміниться склад членів дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, які беруть участь у засіданні, їм надається час для ознайомлення із матеріалами справи, що розглядається.
43. Розгляд дисциплінарної справи здійснюється на засадах змагальності. Під час розгляду справи дисциплінарна палата заслуховує повідомлення члена дисциплінарної палати, який проводив перевірку, про результати перевірки, пояснення адвоката, стосовно якого порушено дисциплінарну справу, особи, яка ініціювала питання про дисциплінарну відповідальність адвоката, та пояснення осіб, яким відомі будь-які відомості, що мають значення для дисциплінарної справи.
(ст. 43 відповідно до рішення РАУ від 15.11.2019 р. № 149)
44. Адвокат, стосовно якого порушено дисциплінарну справу, та особа, яка ініціювала питання про дисциплінарну відповідальність адвоката, повідомляються про проведення засідання дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури не пізніше як за п'ять днів до дня його проведення, та мають право брати участь у засіданні, надавати пояснення, ставити питання учасникам провадження, висловлювати заперечення, подавати докази на підтвердження своїх доводів, заявляти клопотання і відводи, користуватися правовою допомогою адвоката.

Належним повідомленням адвоката є надіслання листа поштою рекомендованим відправленням за адресою робочого місця адвоката, зазначеною в Єдиному реєстрі адвокатів України, або надіслання листа на адресу електронної пошти адвоката, зазначену в Єдиному реєстрі адвокатів України.

Належним повідомленням особи, яка ініціювала питання про дисциплінарну відповідальність адвоката, є надіслання листа поштою рекомендованим відправленням за адресою, зазначеною в заяві (скарзі), або надіслання листа на адресу електронної пошти такої особи, зазначену у скарзі.

Адвокат, стосовно якого порушено дисциплінарну справу, та особа, яка ініціювала питання про дисциплінарну відповідальність адвоката, у разі наявності технічної можливості, мають право взяти участь у засіданні дистанційно - у режимі відеоконференції. Такі учасники засідання повинні за два дні до початку засідання письмово повідомити КДКА регіону про бажання взяти участь у засіданні дистанційно в режимі відеоконференції, направивши на адресу електронної пошти КДКА

регіону відповідне клопотання та документи, що підтверджують особу учасника, та, у разі наявності, особу представника, а також документи, що підтверджують повноваження такого представника, передбачені пунктом 6 статті 14 даного Положення. Таке клопотання та документи повинні бути підписані за допомогою електронного цифрового підпису.

(ст. 44 зі змінами, внесеними рішеннями РАУ від 26.06.2019 р. № 73, від 15.11.2019 р. № 149, від 11-12.08.2023 р. № 84)

45. У разі неможливості з поважних причин брати участь у засіданні дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури адвокат, стосовно якого розглядається справа, може надати по суті порушених питань письмові пояснення, які додаються до матеріалів справи. Письмові пояснення адвоката, який не з'явився для участі в засіданні, оголошуються на засіданні дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури.
46. Неявка адвоката чи особи, яка ініціювала питання дисциплінарної відповідальності адвоката, на засідання дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури без поважних причин, за умови наявності доказів завчасного повідомлення зазначених осіб про місце, день і час засідання, не перешкоджає розгляду дисциплінарної справи по суті. У разі повторної неявки зазначених осіб на засідання палати, розгляд справи здійснюється за їх відсутності незалежно від причин неявки.
47. Розгляд справи про дисциплінарну відповідальність адвоката проводиться гласно і відкрито. У випадках необхідності запобігти розголошенню відомостей про особисте та сімейне життя чи обставин, які принижують гідність особи, або, якщо відкритий розгляд справи може призвести до розголошення адвокатської чи іншої захищеної законом конфіденційної інформації, та з інших причин, визнаних поважними, проводиться закрите засідання. Рішення про проведення закритого засідання приймається простою більшістю голосів її членів, які беруть участь у засіданні.

Під час проведення дисциплінарною палатою закритого засідання ніхто, крім складу дисциплінарної палати КДКА, Голови КДКА, який бере участь у засіданні палати, секретаря КДКА, працівників Секретаріату КДКА, членів Ради адвокатів України, членів Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, які беруть участь у засіданні палати, адвоката, стосовно якого розглядається дисциплінарна справа, особи, що ініціювала питання про дисциплінарну відповідальність адвоката, їх представників-адвокатів, не має права перебувати в приміщенні, в якому здійснюється розгляд дисциплінарної справи.

Особа, якій відомі будь-які відомості, що мають значення для дисциплінарної справи, під час проведення дисциплінарною палатою закритого засідання, запрошується до приміщення засідання палати для її опитування, після чого видаляється з приміщення засідання дисциплінарної палати.

Засідання дисциплінарної палати КДКА регіону може проводитися дистанційно: онлайн (в режимі реального часу при підключенні до Інтернету) за допомогою програм, відеоконференцзв'язку та інших засобів комунікації. Рішення про проведення дистанційного засідання дисциплінарної палати КДКА регіону приймається Головою дисциплінарної палати КДКА регіону, а у разі його відсутності - Заступником голови дисциплінарної палати КДКА регіону.

(ст. 47 із доповненнями внесеними рішеннями РАУ від 15.11.2019 р. № 149, від 25.03.2022 р. № 34)

48. Під час засідання дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури ведеться протокол. У протоколі засідання зазначається: місце, дата, час початку і закінчення засідання; дані про головуючого та секретаря; дані про присутніх та відсутніх членів дисциплінарної палати та інших осіб, запрошених на засідання; виклад змісту розглядуваних питань, виступів учасників засідання, прийнятого рішення.

(ст. 48 із змінами, внесеними рішенням РАУ від 26.06.2019 р. № 73)

49. За результатами розгляду дисциплінарної справи дисциплінарна палата кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури приймає рішення про:

- 1) притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності за вчинення дисциплінарного проступку і застосування до нього дисциплінарного стягнення;
- 2) закриття дисциплінарної справи.

Рішення про закриття дисциплінарної справи приймається у разі:

- а) відсутності в діях адвоката дисциплінарного проступку;
- б) закінчення строку притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності, у разі встановлення дисциплінарного проступку у діях адвоката.
- в) відкликання заяви (скарги) заявником (скаржником).
- г) на дату прийняття рішення, за результатами розгляду скарги, адвоката позбавлено права на заняття адвокатською діяльністю.

Пункт г) частини 2 статті 49 Положення застосовується дисциплінарною палатою КДКА при встановленні/невстановленні в діях адвоката дисциплінарного проступку.

У разі оскарження рішення про позбавлення права на заняття адвокатською діяльністю до ВКДКА або до суду дисциплінарна палата КДКА зупиняє відкрите(і) дисциплінарне(і) провадження, відносно даного адвоката, до отримання відповідного рішення.

Під час прийняття рішення ніхто не має права перебувати в приміщенні, у якому приймається таке рішення («нарадча кімната»), крім складу дисциплінарної палати КДКА, який приймає таке рішення, Голови КДКА, який бере участь у засіданні палати, секретаря КДКА та працівників Секретаріату КДКА. Члени дисциплінарної палати КДКА, Голова КДКА, секретар КДКА та працівники Секретаріату КДКА не

мають права розголошувати хід обговорення та прийняття рішення в приміщенні, у якому ухвалювалося таке рішення («таємниця нарадчої кімнати»). Виключенням з правила, встановленого у цій статті Положення, становить необхідність захисту Головою та членами дисциплінарної палати КДКА, Головою КДКА, секретарем КДКА і працівниками Секретаріату КДКА своїх прав та інтересів.

(ст. 49 доповнено відповідно до рішень РАУ від 02.06.2018 р. № 86, від 26.06.2019 р. № 73, від 10.09.2021 р. № 93)

50. За вчинення дисциплінарного проступку до адвоката може бути застосовано одне з таких дисциплінарних стягнень:
- 1) попередження;
 - 2) зупинення права на заняття адвокатською діяльністю на строк від одного місяця до одного року;
 - 3) для адвокатів України – позбавлення права на заняття адвокатською діяльністю з наступним виключенням з Єдиного реєстру адвокатів України;
 - 4) для адвокатів іноземних держав – виключення з Єдиного реєстру адвокатів України.
51. Рішення у дисциплінарній справі має бути вмотивованим. Під час обрання виду дисциплінарного стягнення враховуються обставини вчинення проступку, його наслідки, особа адвоката та інші обставини.
52. До адвоката застосовується дисциплінарне стягнення у вигляді попередження, якщо можливість застосування іншого стягнення за вчинений ним дисциплінарний проступок не передбачена законом.
53. Накладення на адвоката дисциплінарного стягнення у вигляді зупинення права на заняття адвокатською діяльністю може застосовуватися виключно у разі:
- 1) повторного протягом року вчинення дисциплінарного проступку;
 - 2) порушення адвокатом вимог щодо несумісності;
 - 3) систематичного або грубого одноразового порушення правил адвокатської етики.
54. Накладення на адвоката дисциплінарного стягнення у вигляді позбавлення права на заняття адвокатською діяльністю може застосовуватися виключно у разі:
- 1) порушення присяги адвоката України;
 - 2) розголошення адвокатом відомостей, що становлять адвокатську таємницю, використання їх у своїх інтересах або в інтересах третіх осіб;
 - 3) заподіяння протиправними діями адвоката, пов'язаними із здійсненням ним адвокатської діяльності, значної шкоди клієнту,

якщо така шкода встановлена судовим рішенням, що набрало законної сили;

- 4) систематичного або грубого одноразового порушення правил адвокатської етики, що підриває авторитет адвокатури України.
55. Рішення дисциплінарної палати у дисциплінарній справі приймається за наслідками загального обговорення та голосування більшістю голосів від її загального складу, крім рішення про припинення права на заняття адвокатською діяльністю, яке приймається двома третинами голосів від її загального складу.
- 1) Рішення може прийматися таємним голосуванням, якщо за його проведення у такий спосіб проголосували більше половини обраного складу дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури. Член дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, який проводив перевірку відомостей про дисциплінарний проступок адвоката, не бере участь у голосуванні.
 - 2) Рішення у дисциплінарній справі приймається членами дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури за відсутності адвоката, стосовно якого порушено дисциплінарну справу, та особи, яка ініціювала питання про дисциплінарну відповідальність адвоката, а також інших осіб, присутніх на засіданні дисциплінарної палати, за виключенням Голови кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури відповідного регіону.
 - 3) Член дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури може особисто викласти письмово окрему думку щодо конкретного рішення. Окрема думка додається до протоколу засідання і не оголошується при оголошенні рішення.
56. Рішення оголошується на засіданні дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури. У виняткових випадках, залежно від складності справи, складання повного тексту рішення може бути відкладено на строк не більше трьох робочих днів з дня закінчення розгляду справи, але вступна і резолютивна частини рішення оголошуються у засіданні, в якому закінчився розгляд справи.
57. Дисциплінарна палата кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури та її члени зобов'язані об'єктивно і вчасно розглядати заяви (скарги), перевіряти викладені в них факти, приймати рішення відповідно до чинного законодавства України і забезпечувати їх виконання.
58. Копія рішення надсилається засобами поштового зв'язку або електронною поштою, або вручається під розписку адвокату та особі, яка ініціювала питання про дисциплінарну відповідальність адвоката, протягом трьох робочих днів з дня прийняття рішення.

(ст. 58 зі змінами відповідно до рішення РАУ від 25.03.2022 р. № 34)

59. Дисциплінарна палата кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури може з власної ініціативи або за заявою осіб, які беруть участь у справі, виправити допущені у рішенні Палати описки чи арифметичні помилки, про що приймається відповідне рішення. Питання про внесення виправлень вирішується на засіданні дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, без виклику осіб, які беруть участь у справі.

(ст. 59 із змінами внесеними рішенням РАУ від 15.11.2019 р. № 149)

60. Винесене дисциплінарною палатою кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури рішення у дисциплінарній справі за результатами розгляду заяви (скарги) може бути оскаржене до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або до суду протягом тридцяти днів з дня його прийняття лише адвокатом, стосовно якого порушено дисциплінарну справу, або особою, яка ініціювала питання про дисциплінарну відповідальність адвоката, чи їхніми представниками, з дотриманням вимог, визначених пунктами 36.1., 36.2., 36.3., 36.4., 36.5., 36.6. цього Положення. Оскарження такого рішення не зупиняє його дії. Вказаний строк на оскарження рішення до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури може бути поновлено за рішенням цієї Комісії згідно заяви скаржника про поважність причин його пропуску. Порушення (пропущення/пропуск) строку на оскарження рішення дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури без поважних причин є підставою для залишення скарги без задоволення, а рішення без змін.

(ст. 60 із змінами, внесеними рішеннями РАУ від 30.07.2015 р. № 86, від 26.06.2019 р. № 73)

60-1. ВКДКА, за обґрунтованим письмовим клопотанням адвоката, може вжити заходи забезпечення розгляду скарги у ВКДКА на рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури про зупинення або припинення права на заняття адвокатською діяльністю.

Забезпечення заходів розгляду скарги допускається під час її розгляду ВКДКА, якщо невжиття такого заходу може істотно ускладнити чи унеможливити поновлення порушених чи оспорюваних прав або інтересів адвоката, чи його клієнтів.

Скарга може бути забезпечена шляхом зупинення дії рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури про зупинення або припинення права на заняття адвокатською діяльністю до прийняття рішення ВКДКА за результатом розгляду такої скарги.

За результатом розгляду клопотання адвоката про зупинення дії рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або за ініціативою Вищої кваліфікаційно – дисциплінарної комісії адвокатури, остання, приймає рішення про зупинення дії рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або про відмову у зупиненні дії рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури.

Питання про вжиття заходів забезпечення розгляду скарги розглядається на найближчому засіданні ВКДКА.

Рішення ВКДКА про зупинення дії рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури виготовляється протягом трьох робочих днів з дня його прийняття.

Рішення ВКДКА про зупинення дії рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури не пізніше наступного робочого дня після його виготовлення направляється скаржнику, адвокату, кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури дію рішення якої зупинено та до ради адвокатів регіону за адресою робочого місця адвоката.

Рада адвокатів регіону не пізніше наступного робочого дня після отримання рішення ВКДКА про зупинення дії рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, вносить відповідні відомості до Єдиного реєстру адвокатів України.

*(доповнено новою ст. 60-1
відповідно до рішення РАУ від 14.02.2019 р. № 6)*

61. Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури протягом десяти днів з дня отримання скарги на рішення у дисциплінарній справі, витребує матеріали дисциплінарної справи у відповідної кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури та забезпечує розгляд протягом тридцяти днів з дня одержання матеріалів дисциплінарної справи з дотриманням вимог, визначених статтями 37, 38 цього Положення.

(відповідно до рішення РАУ від 18.06.2020 р. № 37)

- 61-1. Засідання ВКДКА може проводитися дистанційно: онлайн (в режимі реального часу при підключенні до Інтернету) за допомогою програм, відеоконференцзв'язку та інших засобів комунікації. Рішення про проведення дистанційного засідання ВКДКА приймається Головою ВКДКА.

(доповнено ст. 61-1 відповідно до рішення РАУ від 25.03.2022 р. № 34)

62. Адвокат, стосовно якого вчинено протиправний вплив шляхом зловживання правом на подачу скарги щодо його поведінки, яка може бути підставою для дисциплінарної відповідальності, ініціювання питання про дисциплінарну відповідальність адвоката без достатніх підстав та використання зазначеного права як засобу тиску на адвоката, у зв'язку із здійсненням ним адвокатської діяльності, має право звернутися до відповідної ради адвокатів регіону, кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури регіону, Комітету захисту прав та гарантій адвокатської діяльності, Національної асоціації адвокатів України, правоохоронних органів та суду за сприянням у забезпеченні гарантій адвокатської діяльності, захисту професійних, соціальних і особистих прав адвоката.

63. Листування з кваліфікаційно-дисциплінарними комісіями адвокатури регіонів та з Вищою кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури засобами електронної пошти відбувається з використанням електронного цифрового підпису.

(додовнено ст. 63 відповідно до рішення РАУ від 25.03.2022 р. № 34)
